

MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI

Anul 187 (XXXI) — Nr. 135

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 20 februarie 2019

SUMAR

Nr.	Pagina	Nr.	Pagina
DECRETE		HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
118. — Decret privind înaintarea în gradul de general-locotenent cu trei stele, la trecerea direct în retragere, a unui general-maior cu două stele din Ministerul Apărării Naționale	1	86. — Hotărâre pentru aprobarea scoaterii definitive din fondul forestier național, fără compensare, de către Societatea Complexul Energetic Oltenia — S.A. a terenului în suprafață de 9,9991 ha, în vederea realizării obiectivului „Continuarea lucrărilor miniere în perimetrul de licență al UMC Tismana — Tismana I”	5–6
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE		DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI	
Decizia nr. 612 din 2 octombrie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 teza a doua raportat la art. 21 alin. (6) și art. 50 lit. b) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România	2–5	35. — Decizie privind numirea domnului Ionel Tescaru în funcția de președinte al Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice.....	6
		ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
		Decizia nr. 25 din 26 noiembrie 2018 (Completul competent să judece recursul în interesul legii)	7–15

DECRETE PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

DECRET privind înaintarea în gradul de general-locotenent cu trei stele, la trecerea direct în retragere, a unui general-maior cu două stele din Ministerul Apărării Naționale

În temeiul prevederilor art. 94 lit. b) și ale art. 100 din Constituția României, republicată, ale Legii nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare, ale Legii nr. 415/2002 privind organizarea și funcționarea Consiliului Suprem de Apărare a Țării, cu modificările ulterioare, precum și ale Legii nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, cu modificările și completările ulterioare, având în vedere propunerea ministrului apărării naționale și Hotărârea Consiliului Suprem de Apărare a Țării nr. 11/2019,

Președintele României d e c r e t e a z ă :

Articol unic. — Domnul general-maior cu două stele Lupulescu *Nicolae Nicolae* se înaintează în gradul de general-locotenent cu trei stele și trece direct în retragere cu noul grad.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

În temeiul art. 100 alin. (2) din
Constituția României, republicată,
contrasemnăm acest decret.

PRIM-MINISTRU
VASILICA-VIORICA DÂNCILĂ

București, 20 februarie 2019.
Nr. 118.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 612

din 2 octombrie 2018

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 teza a doua raportat la art. 21 alin. (6) și art. 50 lit. b) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Cristina Cătălina Turcu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Luminița Nicolescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 21 alin. (6) și art. 50 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, excepție ridicată de Maria Gheorghiu în Dosarul nr. 9.376/3/2008 al Tribunalului București — Secția a V-a civilă, și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.779 D/2016.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care solicită respingerea excepției ca neîntemeiată, arătând că, în jurisprudența sa, Curtea a reținut că modul de reparare a abuzurilor ține de opțiunea legiuitorului, iar prevederile legale criticate nu aduc atingere art. 44 din Constituție.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 24 iunie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 9.376/3/2008, **Tribunalul București — Secția a V-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor „art. 21 alin. (6) și art. 50 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 165/2013” privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România.** Excepția a fost ridicată de Maria Gheorghiu, într-o cauză având ca obiect restituirea unor imobile în natură sau prin echivalent, după caz, cerere introdusă sub imperiul Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, și în care instanța a dispus să fie precizată natura măsurilor reparatorii solicitate, în raport cu prevederile Legii nr. 165/2013.

5. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autorul arată, în esență, că prevederile art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 aduc atingere art. 15 alin. (2) și art. 78 din Constituție, referitoare la intrarea în vigoare a legii, deoarece se aplică unor raporturi juridice civile născute sub imperiul Legii

nr. 10/2001. Însă, potrivit principiului neretroactivității, legea nouă este aplicabilă situațiilor ce se vor constitui, modifica sau stinge după intrarea ei în vigoare, precum și tuturor efectelor produse de situațiile juridice intervenite după abrogarea legii vechi. Prin urmare, aplicarea prevederilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 unui litigiu în curs, anterior dispoziției legale criticate, echivalează cu o aplicare retroactivă a legii noi, de natură a vătâma drepturile autorilor excepției de neconstituționalitate. Se arată, în acest sens, că, prin aplicarea prevederilor legale criticate, în vederea stabilirii măsurilor compensatorii, evaluarea imobilului ce face obiectul deciziei Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor se face prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, iar nu prin raportare la standardele internaționale de evaluare a valorii de piață a imobilelor, potrivit prevederilor Legii nr. 10/2001, în vigoare la data introducerii acțiunii. Ca atare, este negat un drept recunoscut anterior intrării în vigoare a legii noi, de a primi o despăgubire justă, în raport cu prețul de circulație al imobilului.

6. De asemenea, autorul arată că aplicarea prevederilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 și litigiilor aflate pe rolul instanțelor la data intrării în vigoare a legii încalcă principiul constituțional al securității juridice, prin încălcarea principiului general de drept *tempus regit actum*, potrivit căruia actele și faptele juridice se supun legii aplicabile la data la care s-au născut. Astfel, legea ulterioară nu poate atinge dreptul născut sub imperiul legii anterioare, deoarece ar însemna ca legea nouă să fie aplicată retroactiv, contrar prevederilor art. 15 alin. (2) din Constituție. Autorul invocă în acest sens și jurisprudența în materie a Curții Europene a Drepturilor Omului, respectiv Hotărârea din 1 aprilie 2008, pronunțată în Cauza *Gigli Costruzioni S.R.L. împotriva Italiei*.

7. În legătură cu încălcarea dispozițiilor art. 11 din Constituție, referitoare la dreptul internațional și dreptul intern, autorul invocă jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene, prin care s-a statuat că principiul securității juridice presupune claritatea și previzibilitatea normei de drept imperativ, ce rezultă din principiul legalității.

8. Totodată, autorul mai susține că prevederile art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 contravin dreptului constituțional și convențional la un proces echitabil, din perspectiva respectării principiului legalității, prin stabilirea unei despăgubiri în funcție de grila notarială existentă la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013. În acest sens arată că aplicarea dispozițiilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 conduce la modificarea unui aspect important al dreptului dedus judecății, respectiv cuantumul unei despăgubiri datorate de o autoritate publică, ceea ce contravine jurisprudenței în materie a Curții Europene a Drepturilor Omului, concretizate în hotărârile din 20 februarie 2003, 27 martie 2003 sau 27 mai 2003, pronunțate în cauzele *Forrer-Niendenthal împotriva Germaniei*, *Satka și alții împotriva*

Greciei și Crișan împotriva României, prin care instanța europeană a evidențiat pericolele inerente în folosirea legislației cu efect retroactiv, care poate influența soluționarea judiciară a unui litigiu în care statul este parte. De asemenea este invocată jurisprudența instanței europene de contencios al drepturilor omului, referitoare la aspecte legate de aplicarea imediată a unei legi noi, atât în litigii în care statul este parte, cât și în alte categorii de litigii, referitoare la respectarea principiului egalității armelor, prin evitarea intervențiilor legislative, de natură a influența desfășurarea procesului.

9. Pentru aceleași motive, autorul susține că prevederile art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 contravin dispozițiilor convenționale referitoare la dreptul la un proces echitabil, din perspectiva caracterului accesibil și previzibil al unei legi, condiție ce nu este îndeplinită de textul de lege criticat, dat fiind faptul că aplicarea legii noi unui proces în curs lipsește de eficiență juridică legea aplicabilă litigiului, la data sesizării instanței de judecată. În acest mod sunt încălcate și prevederile art. 124 alin. (1) și (3) din Constituție, referitoare la înfăptuirea justiției și independența judecătorilor.

10. Referitor la încălcarea dreptului de proprietate privată, autorul invocă jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, prin care s-a statuat că o legislație care prevede restituirea totală sau parțială a bunurilor confiscate într-un regim anterior generează un nou drept de proprietate, apărut de art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, concretizată în hotărârile din 12 octombrie 2010 și din 28 septembrie 2004, pronunțate în cauzele *Maria Atanasiu și alții împotriva României* și *Kopecký împotriva Slovaciei*. De asemenea, autorul invocă jurisprudența constantă a Curții Europene cu privire la noțiunea de „bun”, ce intră sub incidența protecției convenționale a proprietății.

11. Mai mult, arată autorul, nu sunt întrunite condițiile reglementate de art. 53 din Constituție, în care poate interveni restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți.

12. **Tribunalul București — Secția a V-a civilă** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

13. Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, precum și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

14. **Guvernul** consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, invocând în acest sens cele statuate de Curtea Constituțională prin deciziile nr. 269 din 7 mai 2014 și nr. 618 din 4 noiembrie 2014.

15. **Avocatul Poporului** apreciază că prevederile legale criticate sunt constituționale, arătând că își menține punctul de vedere reținut în Decizia Curții Constituționale nr. 20 din 21 ianuarie 2015.

16. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

17. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

18. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie, potrivit încheierii de sesizare, prevederile „art. 21 alin. (6) și art. 50 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 165/2013”. În realitate, din motivarea excepției, Curtea reține că obiectul acesteia îl constituie prevederile art. 4 teza a doua raportat la art. 21 alin. (6) și art. 50 lit. b) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 278 din 17 mai 2013.

19. De asemenea, Curtea observă că sunt criticate prevederile art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, în forma anterioară modificării acestora prin pct. 4 al articolului unic din Legea nr. 111/2017 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 98/2016 pentru prorogarea unor termene, instituirea unor noi termene, privind unele măsuri pentru finalizarea activităților cuprinse în contractele încheiate în cadrul Acordului de împrumut dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru finanțarea Proiectului privind reforma sistemului judiciar, semnat la București la 27 ianuarie 2006, ratificat prin Legea nr. 205/2006, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 399 din 26 mai 2017.

20. Curtea reține că dispozițiile art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, în urma modificării prin pct. 4 al articolului unic din Legea nr. 111/2017, au păstrat însă soluția legislativă inițială, astfel încât Curtea urmează să se pronunțe asupra prevederilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, astfel cum au fost modificate prin pct. 4 al articolului unic din Legea nr. 111/2017.

21. Textele de lege criticate au următorul cuprins:

— Art. 4 teza a doua: „Dispozițiile prezentei legi se aplică (...) cauzelor în materia restituirii imobilelor preluate abuziv, aflate pe rolul instanțelor (...) la data intrării în vigoare a prezentei legi.”;

— Art. 21 alin. (6): „Evaluarea imobilului ce face obiectul deciziei se face prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, cu modificările și completările ulterioare, [...], și se exprimă în puncte. Un punct are valoarea de un leu.”;

— Art. 50 lit. b): „La data intrării în vigoare a prezentei legi: [...] b) orice dispoziție referitoare la evaluarea imobilelor potrivit standardelor internaționale de evaluare și la măsura reparatorie a compensării cu alte bunuri sau servicii oferite în echivalent, prevăzute în Legea nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se abrogă.”.

22. În opinia autorului excepției de neconstituționalitate, prevederile legale criticate contravin dispozițiilor din Constituție cuprinse în art. 1 alin. (5) privind principiul securității juridice, art. 11 — *Dreptul internațional și dreptul intern*, art. 15 alin. (2) privind principiul neretroactivității legii civile, art. 16 — *Egalitatea în drepturi*, art. 20 — *Tratatele internaționale privind drepturile omului*, art. 21 — *Accesul liber la justiție*, art. 44 — *Dreptul de proprietate privată*, art. 53 — *Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți* și art. 78 — *Intrarea în vigoare a legii* și art. 124 — *Înfăptuirea justiției*. De asemenea sunt invocate și prevederile art. 6 — *Dreptul la un proces echitabil* și art. 14 — *Interzicerea discriminării*, cuprinse în Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și art. 1 — *Protecția proprietății*, din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

23. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că textele de lege criticate au mai fost supuse

controlului de constituționalitate, excepția având o motivare similară, prin Decizia nr. 164 din 27 martie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 551 din 2 iulie 2018.

24. Curtea a observat, cu acel prilej, din analiza excepției de neconstituționalitate, că prevederile art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 au fost modificate prin pct. 4 al articolului unic din Legea nr. 111/2017 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 98/2016, dar soluția legislativă este, în esență, aceeași cu cea existentă înaintea modificării. În aceste condiții, Curtea a reținut aplicabilitatea jurisprudenței sale referitoare la acest text de lege, anterioară modificării lui.

25. În legătură cu susținerile privind încălcarea art. 1 alin. (5) referitor la principiul clarității și previzibilității legii, Curtea a observat Hotărârea din 29 aprilie 2014, pronunțată în Cauza *Preda și alții împotriva României*, prin care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a considerat — având în vedere marja de apreciere a statului român și garanțiile instituite prin Legea nr. 165/2013, și anume regulile de procedură clare și previzibile, însoțite de termene constrângătoare și de un control judecătoresc efectiv — că legea menționată oferă, în principiu, un cadru accesibil și efectiv pentru remedierea criticilor referitoare la atingerile aduse dreptului la respectarea bunurilor, în sensul art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, rezultate în urma aplicării legilor de restituire (a se vedea, în acest sens, paragraful 22 din Decizia nr. 164 din 27 martie 2018).

26. În ceea ce privește critica potrivit căreia textele de lege supuse controlului aduc atingere principiului neretroactivității legii, prin Decizia nr. 613 din 4 octombrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 59 din 20 ianuarie 2017, paragraful 17, Curtea a constatat că nu poate fi vorba de retroactivitatea Legii nr. 165/2013, din moment ce situația juridică se află în curs de constituire, în sensul de a fi stabilit în concret cuantumul despăgubirilor convenite în temeiul legilor reparatorii. Astfel cum s-a reținut în decizia menționată, este firesc ca modalitatea de calcul să fie cea prevăzută de actul normativ în vigoare la momentul efectuării acestei operațiuni, iar nu prin raportare la dispoziții legale abrogate, așa cum sunt cele din Legea nr. 247/2005, care, anterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, guvernau modalitatea de stabilire a despăgubirilor convenite.

27. Referitor la susținerile privind încălcarea art. 16 din Constituție și art. 14 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, Curtea a statuat că, dacă, prin succesiunea unor prevederi legale, anumite persoane pot ajunge în situații apreciate subiectiv, prin prisma propriilor interese, ca defavorabile, acest fapt nu reprezintă o discriminare care să afecteze constituționalitatea textelor respective. Mai mult, în jurisprudența sa, Curtea a arătat că respectarea principiului egalității în drepturi, stabilit prin prevederile art. 16 alin. (1) din Legea fundamentală, presupune luarea în considerare a tratamentului pe care legea îl prevede față de cei cărora li se aplică, în decursul perioadei în care reglementările sale sunt în vigoare, iar nu în raport cu efectele produse prin reglementările legale anterioare (a se vedea, în acest sens, paragraful 25 din Decizia nr. 164 din 27 martie 2018 și deciziile nr. 44 din 24 aprilie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 345 din 17 decembrie 1996, nr. 20 din 2 februarie 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 72 din 18 februarie 2000, nr. 820 din 9 noiembrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 39 din 18 ianuarie 2007, nr. 1.541 din 25 noiembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 30 din 13 ianuarie 2011).

28. În ceea ce privește încălcarea dreptului de proprietate, prin Decizia nr. 269 din 7 mai 2014, publicată în Monitorul Oficial

al României, Partea I, nr. 513 din 9 iulie 2014, Curtea Constituțională a respins excepția de neconstituționalitate ca neîntemeiată, cu motivarea că prevederile legale criticate constituie modalitatea prin care legiuitorul a înțeles să transpună în legislația națională exigențele impuse de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, așa cum rezultă din expunerea de motive a Legii nr. 165/2013. În acest sens, Curtea a statuat că Legea nr. 165/2013 a fost adoptată de legiuitor ca urmare a pronunțării de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului a Hotărârii-pilot din 12 octombrie 2010, în Cauza *Maria Atanasiu și alții împotriva României*, prin care, la paragraful 232, au fost reținute în sarcina statului român obligația implementării unor proceduri simplificate și eficiente, întemeiate pe măsuri legislative și pe o practică judiciară și administrativă coerentă, precum și obligația adoptării unor reguli de procedură clare și simplificate, care să acorde sistemului de despăgubiri o previzibilitate sporită. Prin aceeași decizie, Curtea a mai reținut că prin hotărârea-pilot menționată a fost lăsată, însă, statului român o largă marjă de apreciere în privința mijloacelor prin care să îndeplinească obligațiile juridice impuse și să garanteze respectarea drepturilor patrimoniale sau să reglementeze raporturile de proprietate avute în vedere. Invocând jurisprudența sa anterioară în legătură cu procedura specială de acordare a despăgubirilor pentru imobilele preluate în mod abuziv, Curtea a mai reținut că modul de reparare a injustițiilor și a abuzurilor din legislația trecută ține de opțiunea exclusivă a legiuitorului, iar prevederile de lege criticate sunt în acord cu cele ale art. 44 alin. (1) teza a doua din Constituție, potrivit cărora conținutul și limitele dreptului de proprietate sunt stabilite de lege (paragrafele 42 și 45 din Decizia nr. 269 din 7 mai 2014).

29. Mai mult, prin Decizia nr. 618 din 4 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 75 din 28 ianuarie 2015, paragrafele 23 și 24, Curtea a reținut că, prin Legea nr. 165/2013, legiuitorul a urmărit să introducă un sistem unitar și previzibil de evaluare a imobilelor, astfel încât atât imobilele din Fondul național al terenurilor agricole și al altor imobile, cât și imobilele ce fac obiectul cererilor de restituire nesoluționate să fie evaluate prin raportare la același sistem, respectiv prin aplicarea grilei notariale de la momentul intrării în vigoare a noii legi. Prin introducerea acestui nou sistem de calcul este posibil ca valoarea despăgubirilor acordate sub formă de puncte să fie inferioară celei rezultate prin aplicarea legislației anterioare în materie — Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989 și Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente — referitoare la stabilirea valorii de piață a imobilului de la data notificării, prin aplicarea standardelor internaționale de evaluare.

30. Însă, așa cum s-a arătat prin Decizia nr. 269 din 7 mai 2014, anterior citată, legiuitorul dispune de o largă marjă de apreciere în determinarea celor mai potrivite modalități prin care sunt acordate despăgubirile convenite în urma abuzurilor din regimul comunist, având obligația ca măsurile adoptate să respecte principiul proporționalității, așadar, să fie adecvate, rezonabile și să asigure un just echilibru între interesul individual și cel general, al societății. Astfel, dacă printre exemplele oferite de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cuprinsul Hotărârii-pilot din 12 octombrie 2010, care să conducă la eficientizarea mecanismului intern de restituire a proprietăților, se numără și plafonarea despăgubirilor (paragraful 235), statul român a optat, în cadrul marjei de apreciere de care dispune, să acorde integral despăgubiri, modificând doar sistemul de referință al evaluării. Or, dacă această modificare legislativă generează, în concret, o

diminuare a valorii totale a despăgubirilor obținute de către persoanele îndreptățite, aceasta este o măsură proporțională cu scopul legitim urmărit (constând în menținerea echilibrului bugetar), putând avea, sub aspectul consecințelor produse, valențele unei plafonări. Prin decizia menționată, Curtea a subliniat că această măsură nu este de natură să afecteze dreptul de proprietate în substanța sa, deoarece nu îi pune în pericol existența și efectele juridice, ci doar intervine asupra

cuantumului bănesc obținut prin valorificarea dreptului de proprietate, în limitele permise de art. 44 din Constituție.

31. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură a schimba jurisprudența Curții Constituționale, soluția și considerentele deciziilor menționate își mențin valabilitatea și în prezenta cauză.

32. În final, referitor la dispozițiile art. 53, 78 și 124 din Constituție, Curtea observă că acestea nu au incidență în cauză.

33. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Maria Gheorghiu în Dosarul nr. 9.376/3/2008 al Tribunalului București — Secția a V-a civilă și constată că prevederile art. 4 teza a doua raportat la art. 21 alin. (6) și art. 50 lit. b) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului București — Secția a V-a civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 2 octombrie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,

Cristina Cătălina Turcu

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

pentru aprobarea scoaterii definitive din fondul forestier național, fără compensare, de către Societatea Complexul Energetic Oltenia — S.A. a terenului în suprafață de 9,9991 ha, în vederea realizării obiectivului „Continuarea lucrărilor miniere în perimetrul de licență al UMC Tismana — Tismana I”

Având în vedere prevederile art. 36 alin. (1) și (6), art. 38, 41 și 44 din Legea nr. 46/2008 — Codul silvic, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ale art. 1, art. 2 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 2 alin. (2) din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 53/2011, cu completările ulterioare,

în temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 36 alin. (7) din Legea nr. 46/2008 — Codul silvic, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — (1) Se aprobă scoaterea definitivă din fondul forestier național, fără compensare, de către Societatea Complexul Energetic Oltenia — S.A. a terenului forestier în suprafață de 9,9991 ha, în vederea realizării obiectivului „Continuarea lucrărilor miniere în perimetrul de licență al UMC Tismana — Tismana I”.

(2) Terenul forestier prevăzut la alin. (1) este proprietate privată a Societății Complexul Energetic Oltenia — S.A., dobândit prin achiziție, pentru care serviciile silvice sunt asigurate de către Direcția Silvică Gorj, din cadrul Regiei Naționale a Pădurilor — Romsilva, prin Ocolul Silvic Târgu Jiu.

(3) Terenul forestier prevăzut la alin. (1) este amplasat pe raza Ocolului Silvic Târgu Jiu din cadrul Direcției Silvice Gorj,

U.P. I Strâmba, în u.a. 71 A% = 0,4869 ha, u.a. 71 E% = 0,1675 ha, u.a. 71 F% = 1,0233 ha, u.a. 72 A% = 4,8631 ha, u.a. 72 C% = 0,8514 ha, u.a. 72 D% = 0,5283 ha, u.a. 72 F% = 0,8583 ha, u.a. 73 B% = 0,3989 ha, u.a. 73 C% = 0,7324 ha și u.a. 73 D% = 0,0890 ha.

(4) Scoaterea definitivă din fondul forestier național a terenului prevăzut la alin. (1) se face cu defrișarea vegetației forestiere.

(5) Beneficiarul scoaterii definitive din fondul forestier național a terenului prevăzut la alin. (1) este Societatea Complexul Energetic Oltenia — S.A.

Art. 2. — Masa lemnoasă de pe terenul prevăzut la art. 1 alin. (1) se va precompta și se va exploata conform prevederilor legale în vigoare.

Art. 3. — Se interzice schimbarea destinației obiectivului „Continuarea lucrărilor miniere în perimetrul de licență al UMC Tismana — Tismana I” mai devreme de 5 ani de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, potrivit prevederilor art. 38 alin. (3) din Legea nr. 46/2008 — Codul silvic, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 4. — (1) În termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri Regia Națională a Pădurilor — Romsilva, prin Direcția Silvică Gorj, Ocolul Silvic Târgu Jiu și

Societatea Complexul Energetic Oltenia — S.A., încheie procesul-verbal de predare-primire a terenului prevăzut la art. 1, în prezența reprezentantului Gărzii Forestiere Râmnicu Vâlcea.

(2) Societatea Complexul Energetic Oltenia — S.A. are obligația de a opera modificările la cartea funciară intervenite, ca urmare a schimbării destinației terenului prevăzut la art. 1, în baza prezentei hotărâri și a procesului-verbal încheiat, în condițiile legii, potrivit prevederilor art. 37 alin. (9) din Legea nr. 46/2008, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 5. — Garda Forestieră Râmnicu Vâlcea, Direcția Silvică Gorj, Ocolul Silvic Târgu Jiu și Societatea Complexul Energetic Oltenia — S.A. răspund de aplicarea prevederilor prezentei hotărâri.

PRIM-MINISTRU
VASILICA-VIORICA DĂNCILĂ

Contrasemnează:

Ministrul apelor și pădurilor,

Ioan Deneș

Viceprim-ministru, ministrul mediului,

Grațiera Leocadia Gavrilescu

Ministrul energiei,

Anton Anton

București, 15 februarie 2019.

Nr. 86.

DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI

GUVERNUL ROMÂNIEI

PRIM-MINISTRUL

DECIZIE

privind numirea domnului Ionel Tescaru în funcția de președinte al Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice

Având în vedere propunerea formulată de viceprim-ministru, ministrul dezvoltării regionale și administrației publice, interimar, prin Adresa nr. 22.629 din 13 februarie 2019, înregistrată la Cabinetul prim-ministrului cu nr. 5/943 din 13 februarie 2019,

în temeiul art. 19 din Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor, cu modificările și completările ulterioare, și al art. 16 alin. (1) din Legea serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — Începând cu data intrării în vigoare a prezentei decizii, domnul Ionel Tescaru se numește în funcția de președinte al Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice pentru un mandat de 5 ani.

PRIM-MINISTRU
VASILICA-VIORICA DĂNCILĂ

Contrasemnează:

Secretarul general al Guvernului,

Toni Greblă

București, 20 februarie 2019.

Nr. 35.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL COMPETENT SĂ JUDECE RECURSUL ÎN INTERESUL LEGII

DECIZIA Nr. 25**din 26 noiembrie 2018**

Dosar nr. 4/2017

Gabriela Elena Bogasiu	— vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Lavinia Curelea	— președintele delegat al Secției I civile
Eugenia Voicheci	— președintele Secției a II-a civile
Corina-Alina Corbu	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Mirela Sorina Popescu	— președintele delegat al Secției penale
Mihaela Tăbârcă	— judecător la Secția I civilă
Florentin Sorin Drăguț	— judecător la Secția I civilă
Lavinia Dascălu	— judecător la Secția I civilă
Romanița Ecaterina Vrînceanu	— judecător la Secția I civilă
Eugenia Pușcașiu	— judecător la Secția I civilă
Andreița Liana Constanda	— judecător la Secția I civilă
Mărioara Isailă	— judecător la Secția a II-a civilă
Minodora Condoiu	— judecător la Secția a II-a civilă
Veronica Magdalena Dănăilă	— judecător la Secția a II-a civilă
Rodica Dorin	— judecător la Secția a II-a civilă
Cosmin Horia Mihăianu	— judecător la Secția a II-a civilă
Valentina Vrabie	— judecător la Secția a II-a civilă
Claudia Marcela Canacheu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Cezar Hîncu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Luiza Maria Păun	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Iuliana Măiereanu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Ana-Hermina Iancu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Decebal Constantin Vlad	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Ioana Bogdan	— judecător la Secția penală
Lucia Tatiana Rog	— judecător la Secția penală

Completul competent să judece recursul în interesul legii a fost legal constituit, conform dispozițiilor art. 516 alin. (2) din Codul de procedură civilă și ale art. 27² alin. (2) lit. b) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare (*Regulamentul*).

Ședința a fost prezidată de doamna judecător Gabriela Elena Bogasiu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a fost reprezentat de doamna Antonia Constantin, procuror-șef adjunct al Secției judiciare.

La ședința de judecată a participat doamna Mihaela Lorena Mitroi, magistrat-asistent desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 27³ din Regulament.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii a luat în examinare recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Iași privind modul de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 10 alin. (1) lit. f) din Hotărârea Guvernului nr. 679/2003 privind condițiile de obținere a atestatului, procedurile de atestare și statutul asistentului maternal profesionist (*Hotărârea Guvernului nr. 679/2003*) și ale art. 122 alin. (3) lit. d) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 272/2004*), respectiv dacă aceste dispoziții legale sunt derogatorii de la obligativitatea efectuării în natură a concediului de odihnă, în sensul art. 1 alin. (2), art. 144 și art. 149 din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare (*Codul muncii*).

Magistratul-asistent a prezentat referatul cauzei, arătând că, la termenul din 20 noiembrie 2017, s-a dispus suspendarea judecării recursului în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Iași până la pronunțarea de către Curtea de Justiție a Uniunii Europene a hotărârii preliminare în cauza C-147/17 privind Sindicatul Familia Constanța și alții împotriva Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Constanța, avându-se în vedere că întrebările 1, 4, 6 și 7 ale trimiterii preliminare se suprapun problematicii asupra căreia Înalta Curte de Casație și Justiție este chemată să se pronunțe în prezentul recurs în interesul legii, iar interpretarea dreptului Uniunii Europene ce va face obiectul statuării printr-o hotărâre preliminară a Curții de Justiție a Uniunii Europene va fi valorificată de instanța națională confruntată cu aceeași chestiune, întrucât decizia preliminară are efecte *erga omnes*, aplicabile pentru toate instanțele statelor membre, iar efectul obligatoriu se întemeiază atât pe natura declaratorie a interpretării date de Curtea de Justiție a Uniunii Europene, cât și pe asigurarea aplicării uniforme a dreptului Uniunii Europene.

La data de 20 noiembrie 2018, Curtea de Justiție a Uniunii Europene (Marea Cameră) s-a pronunțat în sensul că art. 1 alin. (3) din Directiva 2003/88/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 noiembrie 2003 privind anumite aspecte ale organizării timpului de lucru (*Directiva 2003/88/CE*) coroborat cu art. 2 alin. (2) din Directiva 89/391/CEE a Consiliului din 12 iunie 1989 privind punerea în aplicare de măsuri pentru promovarea îmbunătățirii securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă (*Directiva 89/391/CEE*) trebuie interpretat în sensul că nu se încadrează în domeniul de aplicare al Directivei 2003/88/CE activitatea de asistent maternal care constă, în cadrul unui raport de muncă cu o autoritate publică,

în primirea și integrarea unui copil în căminul propriu și în asigurarea, în mod continuu, a dezvoltării armonioase și a educației acestui copil.

Se mai referă că Ministerul Public a depus concluzii scrise, înregistrate la dosar la 23 noiembrie 2018, în sensul reconsiderării punctului de vedere exprimat anterior pronunțării Hotărârii Curții de Justiție a Uniunii Europene (Marea Cameră) din 20 noiembrie 2018.

Doamna judecător Gabriela Elena Bogasiu, președintele Completului competent să judece recursul în interesul legii, a acordat cuvântul reprezentantului procurorului general asupra recursului în interesul legii.

Doamna procuror Antonia Constantin, reprezentantul procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, a arătat că, prin punctul de vedere formulat inițial, s-a avut în vedere jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene asupra directivelor privind timpul de muncă, existentă până la acel moment, însă situațiile analizate până atunci nu vizau activitatea desfășurată de asistentul maternal în cadrul unui raport de muncă. Prin concluziile scrise depuse la dosar s-a reconsiderat punctul de vedere exprimat anterior, față de Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene (Marea Cameră) pronunțată la 20 noiembrie 2018, în cauza C-147/17 privind Sindicatul Familia Constanța și alții împotriva Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Constanța, apreciindu-se că cea de-a doua orientare din jurisprudență expusă în sesizarea cu recurs în interesul legii este în litera și spiritul legii, în sensul că asistenții maternali asigură continuitatea activității și în perioada concediului de odihnă și nu sunt îndreptățiți la despăgubiri. A arătat că, în hotărârea recentă a Curții de Justiție a Uniunii Europene, s-a realizat un examen al legislației naționale și europene referitoare la timpul de lucru și concediul de odihnă și s-a acceptat modalitatea de efectuare a concediului de odihnă al asistentului maternal împreună cu copilul. Prin urmare, a solicitat admiterea recursului în interesul legii, în sensul celor precizate.

Doamna judecător Gabriela Elena Bogasiu, președintele Completului competent să judece recursul în interesul legii, a acordat cuvântul membrilor completului, în cazul în care au întrebări de adresat reprezentantului procurorului general.

La întrebarea formulată de doamna judecător Eugenia Voicheci, președintele Secției a II-a civile, doamna procuror Antonia Constantin a arătat că nu se creează un tratament discriminatoriu între asistenții maternali care efectuează concediul de odihnă împreună cu copiii, fără existența unei compensații, și cei care efectuează concediul de odihnă fără copii, întrucât hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene are în vedere interesul superior al copilului și nu poate exista discriminare atât timp cât tratamentul juridic diferit rezultă din situații diferite, în funcție de împrejurarea dacă asistentul maternal a solicitat sau nu separarea de copil pe perioada efectuării concediului de odihnă și dacă această solicitare a fost aprobată sau nu de autoritatea competentă.

Președintele completului, doamna judecător Gabriela Elena Bogasiu, a constatat că nu mai sunt întrebări de formulat din partea membrilor completului și că nu mai există alte chestiuni prealabile, a declarat dezbaterile închise, iar completul a rămas în pronunțare asupra recursului în interesul legii.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra recursului în interesul legii, constată următoarele:

I. Problema de drept care a generat practica neunitară. Orientările jurisprudențiale divergente

1. Prin sesizarea Colegiului de conducere al Curții de Apel Iași s-a arătat că problema de drept care a generat practica

judiciară neunitară vizează interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 10 alin. (1) lit. f) din Hotărârea Guvernului nr. 679/2003 și art. 122 alin. (3) lit. d) din Legea nr. 272/2004, respectiv dacă aceste dispoziții legale sunt derogatorii de la obligativitatea efectuării în natură a concediului de odihnă, în sensul art. 1 alin. (2), art. 144 și art. 149 din Codul muncii.

2. În sesizare s-a arătat că ceea ce se urmărește prin procedura recursului în interesul legii este a se stabili dacă asistentul maternal profesionist, care asigură continuitatea activității desfășurate și în perioada efectuării concediului de odihnă, este îndreptățit la plata unei despăgubiri egale cu indemnizația de concediu, atât pentru perioada anterioară datei de 3 octombrie 2013, când erau în vigoare dispozițiile art. 10 alin. (1) lit. f) din Hotărârea Guvernului nr. 679/2003 privind condițiile de obținere a atestatului, procedurile de atestare și statutul asistentului maternal profesionist, cât și pentru perioada ulterioară datei de 3 octombrie 2013, când a intrat în vigoare Legea nr. 257/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului (*Legea nr. 257/2013*), fiind introdus art. 109¹ alin. (3) lit. d) — devenit art. 122 alin. (3) lit. d) după republicarea Legii nr. 272/2004, respectiv dacă aceste dispoziții legale sunt derogatorii de la obligativitatea efectuării în natură a concediului de odihnă, în sensul art. 1 alin. (2), art. 144 și art. 149 din Codul muncii.

3. Astfel, *într-o primă opinie*, s-a apreciat că asistenții maternali profesioniști, care au asigurat continuitatea activității desfășurate și pe perioada concediului de odihnă, sunt îndreptățiți la o despăgubire echivalentă indemnizației de concediu de odihnă.

4. În argumentarea acestei opinii s-a reținut că, pentru perioada 2011—2013, dispozițiile art. 10 alin. (1) lit. f) din Hotărârea Guvernului nr. 679/2003 nu derogă și nu înlătură aplicarea dispozițiilor art. 144 și art. 149 din Codul muncii, deoarece Hotărârea Guvernului nr. 679/2003, fiind o normă de nivel inferior normei generale, nu este o lege specială, așa încât dispozițiile art. 10 alin. (1) lit. f) din această hotărâre a Guvernului nu sunt derogatorii de la Codul muncii.

5. Prin urmare, în ceea ce privește concediul de odihnă pentru perioada anterioară modificărilor aduse Legii nr. 272/2004, prin art. I pct. 57 din Legea nr. 257/2013, asistentului maternal profesionist i se aplică dispozițiile Codului muncii, care garantează efectuarea în natură a concediului de odihnă.

6. Asistenții maternali profesioniști care, chiar la cererea lor, și-au continuat activitatea și în perioada în care efectuau concediul legal de odihnă au fost prejudiciați și sunt îndreptățiți, în temeiul art. 253 din Codul muncii, la plata despăgubirilor pentru prejudiciul suferit, proporțional cu numărul de zile de concediu de odihnă în care au asigurat continuitatea activității.

7. În ceea ce privește perioada ulterioară datei de 3 octombrie 2013, s-a apreciat că Legea nr. 272/2004, modificată și completată prin Legea nr. 257/2013, este o lege specială, în accepțiunea art. 1 alin. (2) din Codul muncii, care reglementează, la art. 122, activitatea persoanei atestate ca asistent maternal, în baza unui contract cu caracter special, aferent protecției copilului. Acest contract are, printre alte elemente caracteristice, și pe cel reglementat la art. 122 alin. (3) lit. d), astfel încât, potrivit legii, asistentul maternal are obligația ca, în perioada efectuării concediului legal de odihnă, să asigure continuitatea activității desfășurate, cu excepția cazului în care separarea, în această perioadă, de copilul aflat în plasament în familia sa este autorizată de direcție.

8. Prin urmare, la efectuarea concediului legal de odihnă al asistentului maternal profesionist nu sunt aplicabile dispozițiile generale din art. 144 și art. 149 din Codul muncii, ci dispozițiile

specifice derogatorii cuprinse în Legea nr. 272/2004. Asistenții maternali, în considerarea principiului interesului superior al copilului [cărui i se subordonează cu prioritate toate prevederile legii și orice act juridic emis sau, după caz, încheiat în acest domeniu, potrivit art. 2 alin. (1) din Legea nr. 272/2004], precum și a caracterului special al contractului, aferent protecției copilului, și-au îndeplinit obligația stabilită prin dispoziții legale, derogatorii de la dreptul comun, asigurând, în perioada efectuării concediului legal de odihnă, continuitatea activității desfășurate.

9. În concret, aplicarea dispozițiilor art. 122 alin. (3) lit. d) teza întâi din Legea nr. 272/2004 presupune „efectuarea concediului de odihnă” pentru care asistenții maternali profesioniști au beneficiat de indemnizație de concediu, dar și continuarea activității de creștere, îngrijire și educare a copiilor aflați în plasament, caracteristică acestui contract cu caracter special.

10. Or, această activitate a asistentului maternal profesionist pe durata efectuării concediului de odihnă, atât în situația în care nu a solicitat angajatorului separarea de copil, cât și în situația în care angajatorul nu a autorizat această separare, echivalează cu prestarea muncii, căreia trebuie să îi corespundă o contraprestație a angajatorului, exprimată în bani. În plus, deși asistentul maternal care a asigurat continuitatea activității pe durata efectuării concediului de odihnă este într-o situație diferită de cea a asistentului maternal aflat în cazul de excepție al solicitării și autorizării separării de copil, ambii beneficiază de același drept, reprezentat de indemnizația de concediu de odihnă.

11. Stabilirea prin lege, în perioada efectuării concediului de odihnă, a unei obligații în sarcina salariatului care își desfășoară activitatea în baza contractului cu caracter special aferent protecției copilului atrage și inaplicabilitatea dispozițiilor art. 253 din Codul muncii privind răspunderea patrimonială a angajatorului, care presupune culpa acestuia.

12. Totuși, în condițiile „tăcerii” legii speciale, care prevede doar obligația salariatului de a asigura continuitatea activității și în perioada efectuării concediului de odihnă, dar nu prevede și contraprestația în bani a angajatorului pentru activitatea desfășurată de salariat, aceasta poate fi stabilită, ținând seama de cerințele echității, la nivelul indemnizației de concediu de odihnă.

13. Într-o altă opinie s-a apreciat că asistenții maternali profesioniști, care au asigurat continuitatea activității și în perioada concediului de odihnă, nu sunt îndreptățiți la o despăgubire echivalentă indemnizației de concediu.

14. În argumentarea celei de-a doua orientări jurisprudențiale s-a reținut că pretențiile asistenților maternali profesioniști sunt neîntemeiate față de prevederile Legii nr. 272/2004 și ale Hotărârii Guvernului nr. 679/2003, care guvernează contractul de muncă încheiat de aceștia, scopul major al acestui contract special fiind interesul superior al copilului.

15. Dreptul la concediu de odihnă plătit este un drept constituțional [art. 41 alin. (2) din Legea fundamentală] garantat și prin lege organică [art. 39 alin. (1) lit. c), art. 139 și art. 145 din Codul muncii] tuturor salariaților, acest drept neputând forma obiectul vreunei limitări și neputând fi restrâns decât prin lege și numai în cazurile expres și limitativ prevăzute de art. 53 din Constituția României.

16. Conform art. 1 alin. (1) din Codul muncii raportat la art. 1 alin. (5) și la art. 73 alin. (3) lit. p) din Constituția României, orice derogare de la prevederile Codului muncii se poate face numai prin lege specială organică [în sensul de act normativ adoptat de Parlament — art. 73 alin. (1) din Constituția României], iar de la supremația dispozițiilor constituționale, privind caracterul excepțional și strict determinat al limitărilor dreptului la concediu de odihnă, nu se poate deroga nici măcar prin lege organică.

17. Or, drepturile și obligațiile asistenților maternali sunt prevăzute de art. 8—10 din Hotărârea Guvernului nr. 679/2003, art. 20 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 26/1997 privind protecția copilului aflat în dificultate, republicată, cu modificările și completările ulterioare (*Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 26/1997*), munca acestora fiind asimilată cu munca la domiciliu, programul lor de lucru fiind adaptat cerințelor și nevoilor copilului aflat în îngrijire.

18. Astfel, activitatea desfășurată în baza prevederilor art. 8—10 din Hotărârea Guvernului nr. 679/2003 are un caracter special referitor la protecția copilului, iar drepturile cuvenite asistenților maternali profesioniști sunt reglementate prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 26/1997.

19. Asistenților maternali profesioniști nu li se cuvin drepturi bănești reprezentând repararea prejudiciului pentru neefectuarea concediului de odihnă, în condițiile în care aceștia au formulat cereri de concediu aprobate cu mențiunea solicitantului, potrivit căreia pe perioada concediului copilul să rămână în familia asistentului maternal.

20. De asemenea nu se poate reține nici încălcarea prevederilor constituționale referitoare la dreptul la odihnă al salariatului și nici nerespectarea dispozițiilor Codului muncii, întrucât cele pretinse prin acțiunea exercitată nu pot constitui un prejudiciu pentru neefectuarea concediului de odihnă.

21. Dreptul la efectuarea concediului de odihnă este consfințit de Legea fundamentală și de Codul muncii, însă, în speță, nu este vorba despre nerespectarea acestui drept, asistenții maternali profesioniști neputând invoca culpa lor în lipsa solicitării adresate angajatorului de a efectua concediul de odihnă separat de copilul aflat în plasament, solicitare permisă de dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 679/2003, care nu au fost urmate de salariați.

22. Caracterul special al activității pe care trebuie să o desfășoare un asistent maternal profesionist este prevăzut de lege, iar pretențiile invocate de către reclamânți nu se regăsesc în niciun act normativ în materie și nici nu pot reprezenta temei al despăgubirilor întemeiate pe o situație discriminatorie invocată de către asistenții maternali profesioniști, care nu poate fi constatată în cauză.

II. Jurisprudența Curții Constituționale

23. În urma verificărilor efectuate nu a fost identificată jurisprudență relevantă cu privire la problema de drept în discuție.

24. Pe rolul Curții Constituționale este înregistrat Dosarul nr. 3.404D/2016, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 122 alin. (3) lit. d) din Legea nr. 272/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ce are termen de soluționare la data de 11 decembrie 2018.

III. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție

25. Înalta Curte de Casație și Justiție a fost sesizată prin Încheierea de ședință din 4 mai 2016, pronunțată în Dosarul nr. 3.918/99/2015 de către Curtea de Apel Iași — Secția litigiilor de muncă și asigurări sociale în baza art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la modul de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 1 alin. (2), art. 144, art. 149 și art. 253 din Codul muncii, raportat la art. 122 alin. (3) lit. d) teza întâi din Legea nr. 272/2004, în sensul de a se stabili dacă asistentul maternal profesionist, care asigură continuitatea activității desfășurate și în perioada efectuării concediului de odihnă, este îndreptățit la plata unei despăgubiri egale cu indemnizația de concediu.

26. Cererea de pronunțare a hotărârii prealabile a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 17 mai 2016 cu nr. 1.991/1/2016.

27. La data de 12 iulie 2016 a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție cu nr. 2.597/1/2016 sesizarea formulată de Curtea de Apel Iași — Secția litigii de muncă și asigurări sociale, care, prin Încheierea din 23 iunie 2016, dată în Dosarul nr. 3.919/99/2015, a solicitat pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: „Dispozițiile art. 10 alin. (1) lit. f) din Hotărârea Guvernului nr. 679/2003 sunt derogatorii de la Codul muncii?”

În situația în care asistentul maternal profesionist a asigurat continuitatea activității desfășurate și în perioada efectuării concediului de odihnă, anterior intrării în vigoare a completărilor aduse Legii nr. 272/2004 (prin art. I pct. 57 din Legea nr. 257/2013), acesta are dreptul la despăgubiri bănești stabilite la nivelul indemnizației de concediu de odihnă?”

28. Înalta Curte de Casație și Justiție a constatat că obiectul Sesizării nr. 2.597/1/2016 înaintate de Curtea de Apel Iași este identic cu cel al sesizării formulate de aceeași instanță, ce face obiectul Dosarului nr. 1.991/1/2016, și a dispus conexarea Dosarului nr. 2.597/1/2016 la Dosarul nr. 1.991/1/2016.

29. Prin Decizia nr. 29 din 17 octombrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.018 din 19 decembrie 2016, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a respins, ca inadmisibile, sesizările conexe formulate de Curtea de Apel Iași — Secția litigii de muncă și asigurări sociale, reținând, în esență, că nu s-a justificat condiția noutății chestiunii de drept ce face obiectul sesizărilor, conform art. 519 din Codul de procedură civilă, condiție distinctă de aceea a nepronunțării anterioare a Înaltei Curți de Casație și Justiție asupra respectivei chestiuni de drept ori de cea a inexistenței, la acel moment, a unui recurs în interesul legii aflat în curs de soluționare.

30. Prin considerentele deciziei menționate s-a reținut că problema de drept a cărei lămurire se solicită și-a pierdut caracterul de nouate, în condițiile în care tot mai multe instanțe de judecată au fost investite cu soluționarea unor litigii în care această chestiune a primit deja o rezolvare prin hotărârile identificate, ilustrând existența unei practici neunitare.

31. S-a considerat că un argument în plus pentru reținerea neîndeplinirii cerinței noutății este dat de faptul că Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal s-a pronunțat, în calea de atac a recursului, asupra legalității prevederilor art. 10 alin. (1) lit. f) din Hotărârea Guvernului nr. 679/2003, pe calea incidentală a excepției de nelegalitate, în două cauze având același obiect cu cel din litigiile deduse judecătii pe rolul instanței de trimitere.

32. Excepția de nelegalitate a fost respinsă, ca neîntemeiată, de Curtea de Apel Timișoara — Secția contencios administrativ și fiscal în ambele cauze în care a fost invocată, hotărârile pronunțate (Sentința civilă nr. 151 din 6 aprilie 2011 și Sentința civilă nr. 180 din 20 aprilie 2011) fiind menținute în recurs de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal, prin Decizia nr. 3.652 din 23 iunie 2011, pronunțată în Dosarul nr. 3.219/115/2009, și, respectiv, Decizia nr. 4.185 din 20 septembrie 2011, pronunțată în Dosarul nr. 604.1/115/2009.

33. În considerentele acestor decizii instanța supremă a reținut următoarele:

„Prevederea cuprinsă la lit. f) a art. 10 din Hotărârea Guvernului nr. 679/2003 nici nu înlătură și nici nu limitează exercitarea dreptului asistenților maternali la concediul legal de odihnă anual plătit. Sensul acestei prevederi legale este acela de a arăta condițiile în care concediul poate fi efectuat (anume prin păstrarea copiilor încredințați sau dați în plasament în prezența asistenților maternali ori, după caz, prin separarea acestora, în ipoteza în care aceasta este autorizată de către

angajator), în considerarea specificului activității desfășurate de asistenții maternali, activitate ce are ca principală țință asigurarea creșterii, îngrijirii și educării, necesare dezvoltării armonioase a copiilor pe care îi primesc în plasament sau în încredințare, conform art. 1 din Hotărârea Guvernului nr. 679/2003.

Cum dispozițiile art. 10 alin. (1) lit. f) din Hotărârea Guvernului nr. 679/2003 consacră dreptul la concediu anual remunerat — în cele două variante — cu păstrarea copiilor încredințați sau dați în plasament sau prin separarea acestora de asistenții maternali —, acest drept recunoscut, consacrat de art. 41 alin. (2) din Constituția României și de prevederile art. 38 din Codul muncii nu este în niciun fel încălcat, dat fiind specificul contractului de muncă și interesul superior al copilului care se desprinde din întreg ansamblul legislației în materie.”

IV. Jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene

34. Pe rolul Curții de Justiție a Uniunii Europene a fost înregistrată la data de 23 martie 2017 Cauza C-147/17 privind Sindicatul Familia Constanța și alții împotriva Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Constanța.

35. Această cauză privește cererea de decizie preliminară formulată de Curtea de Apel Constanța — Secția I civilă, în temeiul art. 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), în Dosarul nr. 4.793/118/2015 al acestei instanțe, care, prin încheierea pronunțată în ședința publică din 7 februarie 2017, a dispus sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene cu următoarele întrebări preliminare:

§1. *Dacă prevederile art. 1 alin. (3) din Directiva 2003/88/CE raportat la art. 2 din Directiva 89/391/CEE trebuie interpretate în sensul că exclud din domeniul de aplicare al acesteia o activitate precum cea a asistenților maternali, desfășurată de reclamanți?*

§2. *În cazul unui răspuns negativ la prima întrebare, dacă art. 17 din Directiva 2003/88/CE trebuie interpretat în sensul că o activitate precum cea a asistenților maternali, desfășurată de reclamanți, poate face obiectul unei derogări de la prevederile art. 5 al directivei în temeiul alin. (1), al alin. (3) lit. b) și c) sau al alin. (4) lit. b)?*

§3. *În cazul unui răspuns afirmativ la întrebarea precedentă, dacă art. 17 alin. (1) sau, după caz, art. 17 alin. (3) sau (4) din Directiva 2003/88/CE trebuie interpretat în sensul că o asemenea derogare trebuie să aibă caracter expres sau poate avea și caracter implicit, prin adoptarea unui act normativ cu caracter special care prevede alte reguli de organizare a timpului de lucru pentru o anumită activitate profesională; în cazul în care o astfel de derogare poate să nu aibă caracter expres, care sunt condițiile minime pentru ca o reglementare națională să poată fi considerată ca instituind o derogare, respectiv dacă o astfel de derogare poate fi exprimată în modalitatea care rezultă din dispozițiile Legii nr. 272/2004.*

§4. *În cazul unui răspuns negativ la întrebările 1, 2 sau 3, dacă art. 2 pct. 1 din Directiva 2003/88/CE trebuie interpretat în sensul că perioada în care un asistent maternal se află în compania copilului aflat în îngrijire, la propriul domiciliu sau în alt loc ales de acesta, constituie timp de lucru chiar dacă nu realizează niciuna din activitățile prevăzute în sarcina sa în contractul individual de muncă?*

§5. *În cazul unui răspuns negativ la întrebările 1, 2 sau 3, dacă art. 5 din Directiva 2003/88/CE trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale precum cea cuprinsă în art. 122 din Legea nr. 272/2004; iar în cazul unui răspuns în sensul incidenței art. 17 alin. (3) lit. b) și c) sau al alin. (4) lit. b) din directivă, dacă acesta trebuie interpretat în sensul că se opune aceleiași reglementări naționale.*

§6. În cazul unui răspuns negativ la întrebarea 1 și, eventual, afirmativ la întrebarea 4, dacă art. 7 alin. (2) din Directiva 2003/88/CE poate fi interpretat în sensul că nu se opune totuși acordării unei despăgubiri egale cu indemnizația de care angajatul ar fi beneficiat în timpul concediului de odihnă anual în condițiile în care natura activității desfășurate de asistenții maternali îi pune în imposibilitatea de a efectua acest concediu sau, deși formal concediul de odihnă se acordă, angajatul continuă să presteze practic aceleași activitate în situația în care în perioada respectivă nu este permisă separarea de copilul aflat în îngrijire? În caz afirmativ, pentru a avea dreptul la despăgubiri, este necesar ca angajatul să fi solicitat separarea de copil, iar angajatorul să nu îi fi acordat această permisiune?

§7. În cazul unui răspuns negativ la întrebarea 1, eventual afirmativ la întrebarea 4 și negativ la întrebarea 6, dacă art. 7 alin. (1) din directivă se opune unei prevederi precum cea cuprinsă în art. 122 alin. (3) lit. d) din Legea nr. 272/2004 în condițiile în care aceasta lasă la latitudinea angajatorului să hotărască în mod discreționar dacă autorizează separarea de copil în timpul concediului de odihnă și, în caz afirmativ, dacă imposibilitatea efectuării concediului de odihnă în fapt, ca urmare a aplicării acestei prevederi legale, constituie o încălcare a dreptului Uniunii care îndeplinește condițiile pentru a naște dreptul angajatului la o despăgubire. În caz afirmativ, dacă o astfel de despăgubire ar trebui plătită de stat pentru încălcarea art. 7 din directivă sau de către instituția publică ce are calitatea de angajator care nu a asigurat în perioada concediului de odihnă separarea de copilul aflat în îngrijire? În această situație, pentru a avea dreptul la despăgubiri, este necesar ca angajatul să fi solicitat separarea de copil, iar angajatorul să nu îi fi acordat această permisiune?

36. Prin Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene (Marea Cameră) pronunțată la 20 noiembrie 2018, în Cauza C-147/17, s-a statuat că art. 1 alin. (3) din Directiva 2003/88/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 noiembrie 2003 privind anumite aspecte ale organizării timpului de lucru, coroborat cu art. 2 alin. (2) din Directiva 89/391/CEE a Consiliului din 12 iunie 1989 privind punerea în aplicare de măsuri pentru promovarea îmbunătățirii securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă trebuie interpretat în sensul că nu se încadrează în domeniul de aplicare al Directivei 2003/88/CE activitatea de asistent maternal care constă, în cadrul unui raport de muncă cu o autoritate publică, în primirea și integrarea unui copil în căminul propriu și în asigurarea, în mod continuu, a dezvoltării armonioase și a educației acestui copil.

V. Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului

37. Prin Decizia de inadmisibilitate din 6 martie 2014 a Curții Europene a Drepturilor Omului (Secția a treia), din Cauza *Sindicatul Pro Asistență Socială împotriva României* (Cererea nr. 24.456/13), s-a constatat neîncălcarea de către statul român a prevederilor art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (*Convenția*), ca urmare a refuzului Curții de Apel Timișoara de a trimite o întrebare preliminară Curții de Justiție a Uniunii Europene.

38. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a observat că, în susținerea cererii de pronunțare a unei hotărâri preliminare, reclamantul a invocat contradicția dintre legislația internă privind asistenții maternali profesioniști și Directiva 2003/88/CE cu privire la perioadele minime de repaus și de concediu.

39. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că respectiva curte de apel, care era ultima instanță internă competentă să soluționeze acest litigiu și, prin urmare, era obligată în principiu să sesizeze Curtea de Justiție a Uniunii Europene, a refuzat să sesizeze această instanță considerând că problema ridicată de reclamant nu prezenta relevanță.

40. Curtea a constatat că, în acest scop, curtea de apel a examinat obligațiile impuse asistenților maternali profesioniști de către autoritățile publice, precum și dreptul intern care reglementează profesia; instanța internă a dedus astfel că, din cauza caracteristicilor specifice, activitatea asistenților maternali profesioniști putea fi asimilată activităților specifice ale autorităților publice excluse din domeniul de aplicare a Directivei 2003/88/CE.

41. Curtea a considerat că, grație cunoașterii directe a condițiilor și a nevoilor locale în domeniul protecției copilului, instanțele interne se află într-o poziție mai bună decât instanța internațională pentru a se pronunța asupra naturii juridice a activității asistenților maternali profesioniști.

42. Curtea a luat act de faptul că reclamantul contestă interpretarea dată de curtea de apel dispozițiilor referitoare la domeniul de aplicare a Directivei 2003/88/CE, considerând-o eronată. Totuși, Curtea a reamintit că este vorba aici de un domeniu care nu intră în sfera sa de competență (a se vedea Hotărârea *Ullens de Schooten și Rezabek împotriva Belgiei*, nr. 3.989/07 și nr. 38.353/07, pct. 66, 20 septembrie 2011).

43. Curtea a constatat că, prin răspunsul oferit, față de argumentele reclamantului și concluzionând în sensul lipsei de relevanță a motivului invocat de reclamant, curtea de apel a motivat suficient, din perspectiva art. 6 din Convenție, refuzul său de a sesiza Curtea de Justiție a Uniunii Europene cu o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare.

VI. Opinia procurorului general

44. Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a apreciat, prin punctul de vedere formulat inițial, că dispozițiilor art. 10 alin. (1) lit. f) din Hotărârea Guvernului nr. 679/2003 și art. 122 alin. (3) lit. d) din Legea nr. 272/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu li se poate recunoaște un caracter derogatoriu de la obligativitatea efectuării în natură a concediului de odihnă.

45. În interpretarea și aplicarea art. 253 alin. (1) din Codul muncii, angajatorul poate fi obligat la repararea prejudiciului material și/sau moral, atunci când asistentul maternal profesionist a asigurat continuitatea activității în perioada concediului de odihnă, iar neautorizarea separării de copil nu a fost justificată de interesul superior al copilului, ci a fost determinată de modalitatea în care direcția generală de asistență socială și protecția copilului a organizat serviciul de asistență maternală și/sau a făcut planificările individuale și/sau colective ale concediilor asistenților maternali.

46. Asistenții maternali au dreptul la indemnizația de concediu pentru concediul de odihnă efectuat în perioadele în care au asigurat continuitatea activității, atunci când acest drept este prevăzut prin contractele colective de muncă ale căror clauze aplicabile pentru perioadele aflate în litigiu nu au fost anulate de instanțele de judecată.

47. La data de 23 noiembrie 2018, Ministerul Public a formulat concluzii scrise în sensul reconsiderării punctului de vedere anterior exprimat, față de Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene (Marea Cameră) pronunțată la 20 noiembrie 2018, în Cauza C-147/17, prin care a apreciat ca fiind în litera și spiritul legii cea de-a doua orientare de jurisprudență expusă în sesizarea formulată de Colegiul de conducere al Curții de Apel Iași, potrivit căreia dispozițiile art. 10 alin. (1) lit. f) din Hotărârea Guvernului nr. 679/2003 și ale art. 122 alin. (3) lit. d) din Legea nr. 272/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu derogă de la regula privind obligativitatea efectuării în natură a concediului de odihnă, reglementată de art. 1 alin. (2), art. 144 și art. 149 din Codul muncii, atunci când asistenții maternali asigură continuitatea

activității de creștere, îngrijire și educare a copiilor încredințați, astfel încât aceștia nu sunt îndreptățiți la plata unei despăgubiri echivalente cu indemnizația de concediu.

48. Ministerul Public a arătat că hotărârile pronunțate în procedura reglementată de art. 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene au efect direct imediat în dreptul intern, cu toate consecințele ce decurg din perspectiva particularilor, autorităților publice implicate și a instanțelor naționale, cu efect retroactiv, de la data intrării în vigoare a noimei interpretate.

49. Având în vedere că, în ordinea normativă națională, dreptul la concediu de odihnă anual plătit cunoaște o reglementare identică celei de nivel european, interpretată de Curtea de Justiție a Uniunii Europene în Cauza *Sindicatul Familia Constanța și alții împotriva Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Constanța* și că, în această cauză, instanța europeană a făcut deja analiza dispozițiilor din dreptul român ce privesc modalitatea în care asistenții maternali efectuează concediul anual plătit, soluția pe care Înalta Curte de Casație și Justiție este chemată să o pronunțe în procedura recursului în interesul legii trebuie să fie în acord cu dezlegarea dată de Curtea de la Luxemburg în privința problemei de drept supuse examinării.

VII. Raportul asupra recursului în interesul legii

50. Prin raportul întocmit în cauză, judecătorii-raportori au constatat că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate a recursului în interesul legii, iar cu referire la dezlegarea în drept au fost exprimate două puncte de vedere diferite.

51. Într-o opinie s-a apreciat că dispozițiile art. 10 alin. (1) lit. f) din Hotărârea Guvernului nr. 679/2003 și ale art. 122 alin. (3) lit. d) din Legea nr. 272/2004 nu derogă de la regula privind obligativitatea efectuării în natură a concediului de odihnă, reglementată de art. 1 alin. (2), art. 144 și art. 149 din Codul muncii, atunci când se asigură de către asistentul maternal profesionist continuitatea activității de creștere, îngrijire și educare a copiilor în perioada respectivă, acesta nefiind îndreptățit la plata unei despăgubiri echivalente cu indemnizația de concediu.

52. În cealaltă opinie s-a considerat că dispozițiile art. 10 alin. (1) lit. f) din Hotărârea Guvernului nr. 679/2003 și ale art. 122 alin. (3) lit. d) din Legea nr. 272/2004 sunt derogatorii de la regula privind obligativitatea efectuării în natură a concediului de odihnă, în sensul art. 1 alin. (2), art. 144 și art. 149 din Codul muncii.

VIII. Înalta Curte de Casație și Justiție

53. Examinând sesizarea cu recurs în interesul legii, raportul întocmit de judecătorii-raportori, precum și dispozițiile legale ce se solicită a fi interpretate în mod unitar, se constată următoarele:

Admisibilitatea recursului în interesul legii

54. Completul competent să judece recursul în interesul legii a fost legal sesizat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Iași care, potrivit dispozițiilor art. 514 din Codul de procedură civilă, are calitatea procesuală de a declanșa acest mecanism de unificare a practicii judiciare în scopul interpretării și aplicării unitare a legii de către toate instanțele judecătorești.

55. Sesizarea Colegiului de conducere al Curții de Apel Iași a fost însoțită de hotărâri judecătorești definitive/irrevocabile, depuse în fotocopie, pronunțate de curțile de apel Iași, Târgu Mureș, Oradea, Alba Iulia, Suceava, Timișoara. Prin urmare, este îndeplinită condiția de admisibilitate prevăzută de art. 515 din Codul de procedură civilă.

56. În ceea ce privește condiția de admisibilitate care se desprinde din prevederile art. 514 din Codul de procedură civilă, privitoare la existența unei probleme de drept care a fost soluționată diferit de instanțele judecătorești, se constată că

hotărârile judecătorești anexate sesizării relevă o practică judiciară divergentă în ceea ce privește interpretarea dispozițiilor art. 10 alin. (1) lit. f) din Hotărârea Guvernului nr. 679/2003 și ale art. 122 alin. (3) lit. d) din Legea nr. 272/2004, în raport cu dispozițiile art. 1 alin. (2), art. 144 și art. 149 din Codul muncii.

57. Prin urmare, condițiile legale de admisibilitate a recursului în interesul legii sunt îndeplinite.

Pe fondul recursului în interesul legii

58. Condițiile de exercitare a dreptului la concediu de odihnă de către asistenții maternali au fost reglementate, inițial, prin Hotărârea Guvernului nr. 679/2003 privind condițiile de obținere a atestatului, procedurile de atestare și statutul asistentului maternal profesionist, care a fost adoptată în temeiul art. 20 alin. (3⁴) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 26/1997 privind protecția copilului aflat în dificultate, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 108/1998.

59. Astfel, art. 10 alin. (1) lit. f) din Hotărârea Guvernului nr. 679/2003 stabilește în sarcina asistenților maternali obligația de a asigura continuitatea activității desfășurate și în perioada efectuării concediului legal de odihnă, cu excepția cazului în care separarea de copiii plasați sau încredințați pentru această perioadă este autorizată de către angajator.

60. Prevederile menționate au fost preluate ulterior, prin art. I pct. 57 din Legea nr. 257/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului și incluse în capitolul VII denumit „Instituții și servicii cu atribuții în protecția copilului” printr-un nou articol, art. 1091, introdus după art. 109 din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, astfel modificată.

61. Ca urmare a republicării în anul 2014 a Legii nr. 272/2004, în prezent, obligația asistenților maternali de a asigura continuitatea îngrijirii copilului pe durata efectuării concediului legal de odihnă este reglementată prin art. 122 alin. (3) lit. d) din actul normativ precizat, cu următorul conținut:

„Activitatea persoanei atestate ca asistent maternal, în condițiile legii, se desfășoară în baza unui contract cu caracter special, aferent protecției copilului, încheiat cu direcția sau cu un organism privat acreditat, care are următoarele elemente caracteristice: [...] d) în perioada efectuării concediului legal de odihnă asigură continuitatea activității desfășurate, cu excepția cazului în care separarea, în această perioadă, de copilul aflat în plasament în familia sa este autorizată de direcție.”

62. Analiza prevederilor art. 10 alin. (1) lit. f) din Hotărârea Guvernului nr. 679/2003 în comparație cu prevederile art. 122 alin. (3) lit. d) din Legea nr. 272/2004, astfel cum au fost completate prin art. I pct. 57 din Legea nr. 257/2013, impune concluzia că acestea au un conținut identic, având ca unic scop să sublinieze caracterul special al activității asistentului maternal, caracter ce se imprimă și contractului încheiat de asistentul maternal cu direcția generală de asistență socială și protecția copilului sau cu un organism privat acreditat.

63. Conform prevederilor art. 1 din Hotărârea Guvernului nr. 679/2003, „Asistentul maternal profesionist este persoana fizică, atestată în condițiile prezentei hotărâri, care asigură prin activitatea pe care o desfășoară la domiciliul său creșterea, îngrijirea și educarea, necesare dezvoltării armonioase a copiilor pe care îi primește în plasament sau în încredințare.”

64. Potrivit dispozițiilor art. 8 alin. (1) din același act normativ, „Activitatea persoanelor atestate ca asistent maternal profesionist se desfășoară în baza unui contract individual de muncă, care are un caracter special, specific protecției copilului, încheiat cu un serviciu public specializat pentru protecția copilului sau cu un organism privat autorizat care are obligația supravegherii și sprijinirii activității desfășurate de asistenții maternali profesioniști”.

65. Anterior atestării în profesie, asistenții maternali sunt informați asupra condițiilor în care se practică această activitate, asupra îndatoririlor și drepturilor profesionale, precum și asupra responsabilităților ce le revin, reținându-se că atestatul profesional și decizia de numire în profesie sunt întemeiate și pe dispozițiile Ordinului nr. 35/2003 privind aprobarea Standardelor minime obligatorii pentru asigurarea protecției copilului la asistentul maternal profesionist și a ghidului metodologic de implementare a acestor standarde, emis de Autoritatea Națională pentru Protecția Copilului și Adopție, drepturile și obligațiile specifice asistentului maternal profesionist fiind conținute în Hotărârea Guvernului nr. 679/2003.

66. Caracterul special al contractului individual de muncă încheiat de asistentul maternal profesionist este prevăzut de legiuitor și semnifică adaptarea acestuia nevoilor specifice ale copilului în vederea protecției drepturilor sale, ca expresie a prevalenței interesului superior al copilului.

67. Conform dispozițiilor art. 1 alin. (2) din Codul muncii, „Prezentul cod se aplică și raporturilor de muncă reglementate prin legi speciale, numai în măsura în care acestea nu conțin dispoziții specifice derogatorii”.

68. În raport cu aceste prevederi legale se impune a se preciza că activitatea specifică desfășurată de asistentul maternal profesionist, reglementată prin acte normative aplicabile în domeniul protecției copilului, imprimă raporturilor de muncă dintre asistentul maternal și angajator un caracter distinct față de raporturile generale de muncă, reglementate de Codul muncii.

69. Astfel, din conținutul definiției date contractului individual de muncă, potrivit art. 10 din Codul muncii, rezultă că, în temeiul acestui contract, salariatul se obligă să presteze munca „pentru și sub autoritatea unui angajator”.

70. În ceea ce privește raporturile de muncă desfășurate de asistentul maternal profesionist se observă că acesta nu prestează munca „pentru un angajator”, în sensul general al termenului, ci angajatorul este determinat de către legiuitor ca fiind un serviciu public specializat pentru protecția copilului/direcția pentru protecția copilului sau un organism privat acreditat, care are obligația supravegherii și sprijinirii activității profesionale desfășurate de asistentul maternal.

71. De asemenea, contractul individual de muncă încheiat de asistentul maternal nu urmărește să aducă un beneficiu angajatorului prin munca prestată, ci privește, în mod exclusiv, protecția copilului. În acest scop, deși asistentul maternal se află într-o poziție de subordonare față de angajator, are dreptul de a beneficia de sprijin de la acesta din urmă pentru îndeplinirea obligațiilor asumate cu privire la copiii încredințați sau aflați în plasament.

72. În mod convențional, asistenții maternali s-au obligat prin contractul individual de muncă și actele adiționale, prin fișa postului și prin convențiile de plasare a minorilor să se ocupe la domiciliu de creșterea, îngrijirea și educarea copiilor, în vederea asigurării unei dezvoltări armonioase fizice, psihice, intelectuale și afective a acestora, cu stabilirea propriului program de muncă, acesta nefiind normat la 8 ore/zi.

73. Caracterul special al raportului de muncă încheiat de asistentul maternal profesionist este determinat de durata acestuia — pe perioada de valabilitate a atestatului, de locul muncii — la domiciliul angajatului, de drepturile și obligațiile salariatului — prevăzute de art. 8—10 din Hotărârea Guvernului nr. 679/2003, dar și de art. 20 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 26/1997, condiții de muncă și program de lucru, potrivit Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, și Hotărârii Guvernului nr. 679/2003, subordonate, cu prioritate, principiului interesului superior al copilului.

74. Pornind de la aceste elemente ce relevă caracterul special al raporturilor de muncă dintre asistentul maternal profesionist și angajator, se constată că prevederile Codului muncii referitoare la programul de muncă și timpul de odihnă ale angajatului trebuie coroborate cu reglementările legale aplicabile contractului de muncă cu caracter special, încheiat de asistentul maternal.

75. Activitățile desfășurate de asistentul maternal profesionist nu pot fi normate în sensul stabilirii unui program de muncă fix, între anumite ore, ci organizate cel mult generic, în raport cu nevoile copilului aflat în plasament sau în încredințare. Aceste activități remunerate, desfășurate la domiciliul asistentului maternal, reflectă drepturile și obligațiile ce revin unui părinte, asistentul maternal fiind un veritabil substitut al acestuia.

76. Tocmai din această perspectivă, caracterul special al contractului de muncă în care asistentul maternal este parte, specific protecției copilului, este consacrat de reglementările în materie, în structura programului de lucru neputând fi individualizate, în mod distinct, ore suplimentare, zile de sărbătoare și sporuri de noapte.

77. Prin urmare, având în vedere că nevoile copilului presupun un anumit grad de imprevizibilitate, nu se pot determina, cu exactitate, nici programul de lucru și nici perioadele de repaus ale asistentului maternal, inclusiv cele de repaus anual, pe perioada concediului de odihnă.

78. Pe de altă parte, caracterul de continuitate al activității desfășurate de asistentul maternal profesionist nu conduce la o organizare rigidă a muncii prestate, care, în fapt, este una flexibilă, ce permite în paralel și desfășurarea altor activități în beneficiul propriu, inclusiv asigurarea timpului de repaus necesar pentru îndeplinirea nevoilor personale, cu condiția ca aceste activități să nu impiezeze asupra obligației de creștere, îngrijire și educare a copilului.

79. În contextul arătat apare ca fiind neîntemeiată pretenția de plată a contravalorii muncii desfășurate de asistentul maternal în perioada concediului legal de odihnă, atât timp cât, pe de o parte, acesta s-a obligat să asigure continuitatea activității în perioada concediului și nu a solicitat angajatorului separarea de copilul plasat sau încredințat pentru perioada respectivă, iar, pe de altă parte, a încasat integral indemnizația de concediu acordată de către angajator.

80. Prin urmare, asistentul maternal profesionist nu este îndreptățit la plata unei despăgubiri egale cu indemnizația de concediu, întrucât nu se poate reține că a suferit un prejudiciu prin neefectuarea concediului legal de odihnă, în condițiile în care acesta a formulat cerere de concediu aprobată, prin care a solicitat ca în perioada concediului de odihnă copilul să rămână în familia sa.

81. Din hotărârile judecătorești atașate sesizării de recurs în interesul legii rezultă că, într-o majoritate covârșitoare, asistenții maternali își efectuează concediul de odihnă împreună cu copiii aflați în plasament sau încredințați, însă aceasta este tot o modalitate de efectuare a concediului de odihnă în natură, reglementată de lege, alternativ cu aceea în care concediul se efectuează prin separarea de copil, dacă asistentul maternal a optat în acest sens.

82. Dreptul la concediul legal de odihnă al asistenților maternali nu este suprimat, ci doar adaptat, circumstanțiat la cerința asigurării continuității activității pe perioada acestuia, în raport cu principiul interesului superior al copilului, impus, conform art. 2 alin. (3) din Legea nr. 272/2004, în legătură cu drepturile și obligațiile ce revin părinților, altor reprezentanți legali, precum și altor persoane cărora copilul le-a fost plasat în mod legal.

83. Nu se poate reține încălcarea prevederilor constituționale referitoare la dreptul la odihnă al salariatului și nici nerespectarea dispozițiilor Codului muncii, asistenței maternale neputându-și invoca propria culpă în situația în care nu au uzat de posibilitatea recunoscută de lege de a solicita angajatorului efectuarea concediului de odihnă separat de copil, solicitare permisă de Hotărârea Guvernului nr. 679/2003 și, respectiv, de Legea nr. 272/2004.

84. Dreptul la efectuarea concediului de odihnă este consfințit de Legea fundamentală și de Codul muncii, însă, cu referire la problema de drept analizată, nu se pune în discuție nerecunoașterea acestui drept, obiectul solicitărilor formulate de asistenții maternali constituindu-l plata despăgubirilor, prin compensarea în bani a concediului de odihnă considerat neefectuat din motive mai presus de voința lor.

85. După cum s-a arătat anterior, din economia textului art. 10 alin. (1) lit. f) din Hotărârea Guvernului nr. 679/2003 și, respectiv, a dispozițiilor art. 122 alin. (3) lit. d) din Legea nr. 272/2004, derogatorii de la dreptul comun reprezentat de Codul muncii, în sensul că asistentul maternal profesionist este obligat să asigure continuitatea activității desfășurate și în perioada efectuării concediului legal de odihnă, se poate deduce scopul major al încheierii acestui contract de muncă special, respectiv interesul superior al copilului, urmând ca părțile contractante să respecte principiile juridice stipulate prin actele normative menționate.

86. O interpretare contrară ar nesocoti caracterul special al acestui contract de muncă și, nu în ultimul rând, clauzele contractuale convenite de părți prin semnarea acestuia.

87. Chiar dacă s-ar considera că plata indemnizației de concediu este datorată de angajator exclusiv în condițiile Codului muncii, nici atunci solicitările asistenților maternali nu ar avea suport legal, față de dispozițiile art. 146 alin. (3) ale acestui cod, conform cărora „Compensarea în bani a concediului de odihnă neefectuat este permisă numai în cazul încetării contractului individual de muncă”.

88. Trebuie precizat că, potrivit reglementărilor din Codul muncii, de esență concediului de odihnă este suspendarea obligației salariatului de a presta munca pe perioada respectivă, și nu posibilitatea de a beneficia de o dublă despăgubire pentru neefectuarea concediului de odihnă — situație care, de altfel, nu se regăsește în cazul asistentului maternal — sau posibilitatea compensării în bani a dreptului la concediu de odihnă neefectuat.

89. În consecință, reglementările speciale din domeniul protecției copilului, referitoare la concediul de odihnă al asistentului maternal profesionist, presupun efectuarea concediului de odihnă într-o altă modalitate decât cea prevăzută de Codul muncii, și anume împreună cu copilul aflat în plasament sau încredințat, cu excepția cazului în care separarea de copil, în această perioadă, este autorizată de angajator.

90. Prin urmare, asistentul maternal profesionist care asigură continuitatea activității desfășurate și în perioada efectuării concediului de odihnă nu este îndreptățit la plata unei despăgubiri egale cu indemnizația de concediu, întrucât această modalitate de efectuare a concediului de odihnă, stipulată expres de prevederile legale naționale incidente în materie, nu echivalează cu nerespectarea dreptului la concediu și nu îi cauzează un prejudiciu, nefiind astfel îndeplinite condițiile răspunderii civile delictuale.

91. Această concluzie este în acord și cu reglementările comunitare în materie și cu jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene, instanța națională având obligația de a da o interpretare normelor legale aplicabile în cauză, în conformitate cu dreptul Uniunii Europene.

92. Problema de drept care a generat practică neunitară presupune, pe lângă interpretarea și aplicarea normelor interne, și verificarea incidenței dispozițiilor Directivei 2003/88/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 noiembrie 2003 privind anumite aspecte ale organizării timpului de lucru și ale Directivei 89/391/CEE a Consiliului din 12 iunie 1989 privind punerea în aplicare de măsuri pentru promovarea îmbunătățirii securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă.

93. Articolul 2 din Directiva 89/391/CEE prevede:

„(1) Prezenta directivă se aplică tuturor sectoarelor de activitate, atât publice, cât și private (industrie, agricultură, comerț, administrație, servicii, educație, cultură, recreere etc.).

(2) Prezenta directivă nu este aplicabilă atunci când caracteristici inerente anumitor activități specifice din domeniul administrației publice, cum ar fi forțele armate sau poliția, sau anumitor activități specifice din domeniul serviciilor de protecție civilă sunt, în mod inevitabil, în contradicție cu dispozițiile acesteia.

În acest caz, trebuie asigurate securitatea și sănătatea lucrătorilor, ținându-se cont, pe cât posibil, de obiectivele prezentei directive.”

94. Articolul 1 din Directiva 2003/88/CE prevede:

„(1) Prezenta directivă stabilește cerințe minime de securitate și sănătate pentru organizarea timpului de lucru.

(2) Prezenta directivă se aplică:

(a) perioadelor minime de repaus zilnic, repaus săptămânal și concediu anual, precum și pauzelor și timpului de lucru maxim săptămânal;

(b) anumitor aspecte ale muncii de noapte, ale muncii în schimburi și ale ritmului de muncă.

(3) Prezenta directivă se aplică tuturor sectoarelor de activitate, private sau publice, în sensul articolului 2 din Directiva 89/391/CEE, fără a aduce atingere articolelor 14, 17, 18 și 19 din prezenta directivă. [...]”

95. Prin Hotărârea din 20 noiembrie 2018, în Cauza C-147/17, având ca obiect cererea de decizie preliminară formulată de Curtea de Apel Constanța, în temeiul art. 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), Curtea de Justiție a Uniunii Europene (Marea Cameră) a statuat că art. 1 alin. (3) din Directiva 2003/88/CE, coroborat cu art. 2 alin. (2) din Directiva 89/391/CEE, trebuie interpretat în sensul că nu se încadrează în domeniul de aplicare al Directivei 2003/88/CE activitatea de asistent maternal care constă, în cadrul unui raport de muncă cu o autoritate publică, în primirea și integrarea unui copil în căminul propriu și în asigurarea, în mod continuu, a dezvoltării armonioase și a educației acestui copil.

96. Curtea de Justiție a Uniunii Europene a realizat o examinare a reglementărilor naționale privind asistenții maternali și a reținut că aceștia trebuie să fie considerați „lucrători” în sensul Directivei 2003/88/CE.

97. S-a constatat că art. 2 alin. (2) primul paragraf din Directiva 89/391/CEE nu citează activitățile forțelor armate, ale poliției sau ale serviciilor de protecție civilă decât cu titlu de exemplu și că excepția prevăzută de acest text este aplicabilă, în același mod, lucrătorilor care desfășoară activități specifice identice în serviciul colectivității, indiferent dacă angajatorul lor este o autoritate publică sau o persoană fizică însărcinată cu o misiune de interes general care ține de funcțiile esențiale ale statului.

98. Pentru a stabili dacă activitatea asistentului maternal prezintă anumite caracteristici inerente, care să justifice aplicarea în privința acesteia a excepției ce rezultă din coroborarea art. 1 alin. (3) din Directiva 2003/88/CE cu art. 2 alin. (2) primul paragraf din Directiva 89/391/CEE, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a observat că, exceptând unele perioade, cum sunt cele în care copilul aflat în îngrijirea lor se

află la școală, asistenții maternali își desfășoară activitatea în mod continuu, în temeiul reglementării naționale, inclusiv în zilele de repaus săptămânal, în zilele de sărbători legale sau în care nu se lucrează, precum și în cursul concediului lor anual, cu excepția cazului în care direcția generală autorizează separarea de copil în timpul concediului de odihnă și a considerat că modalitatea în care autoritățile române au conceput funcția de asistent maternal, în așa fel încât copilul încredințat unui asemenea asistent să fie integrat, în mod continuu și pe termen lung, în căminul și în familia acestuia, constituie o măsură adecvată pentru a proteja interesul superior al copilului, astfel cum este consacrat la art. 24 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

99. În aceste condiții, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a arătat că: „[...] faptul de a trebui să i se acorde asistentului maternal, la intervale regulate, dreptul de a se separa de copilul aflat în îngrijirea sa după un număr de ore de muncă determinat sau în cadrul unor perioade care, cum este situația zilelor de repaus săptămânal sau anual, sunt asociate în general cu momente propice dezvoltării vieții familiale ar contraveni în mod direct obiectivului urmărit de autoritățile române de a integra copilul încredințat unui asistent maternal, în mod continuu și pe termen lung, în căminul și în familia acestuia” (paragraful 72).

100. În continuare, acceptând că, în temeiul art. 17 din Directiva 2003/88/CE, se poate deroga, în anumite condiții, de la art. 5 din această directivă, referitor la repausul săptămânal, și de la art. 6 din aceasta, referitor la timpul de lucru maxim săptămânal, Curtea a statuat că acest aspect nu este valabil în privința dreptului la concediu anual, astfel cum este stabilit la art. 7 din directiva menționată (paragraful 75).

101. În consecință, conform celor arătate de Curtea de Justiție a Uniunii Europene, caracteristicile inerente activității de asistent maternal trebuie considerate ca fiind, în mod inevitabil, în contradicție cu aplicarea Directivei 2003/88/CE în privința asistenților maternali (paragraful 76).

102. Referitor la dispozițiile art. 122 alin. (3) lit. d) din Legea nr. 272/2004 și ale art. 10 alin. (1) lit. f) din Hotărârea Guvernului

nr. 679/2003, ce fac obiectul interpretării în prezentul recurs în interesul legii, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a observat că asistenții maternali pot solicita autorității competente dreptul de a se separa de copil în anumite perioade ale anului și că o astfel de autorizație va fi eliberată în măsura în care autoritatea competentă apreciază că nu aduce prejudiciu realizării în bune condiții a misiunii încredințate asistenților maternali.

103. În acest context, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a constatat că reglementarea națională în discuție recunoaște asistenților maternali un drept la concediu anual plătit, dar subordonează dreptul acestora de a lua concediu fără copilul aflat în sarcina lor unei autorizații a angajatorului, care trebuie să respecte realizarea în bune condiții a misiunii de protecție a copilului respectiv.

104. Curtea a considerat că limitările legale aduse astfel drepturilor asistenților respectivi la perioade de repaus zilnic și săptămânal, precum și la concediu anual plătit respectă conținutul esențial al acestui drept, fiind, totodată, necesare pentru realizarea obiectivului de interes general recunoscut de Uniunea Europeană, care constă în protecția interesului superior al copilului, consacrat la art. 24 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, așa cum a fost conceput acest obiectiv de reglementarea română, și căruia îi corespunde obligația asistentului maternal de a asigura în mod continuu integrarea copilului plasat în căminul și în familia sa, precum și dezvoltarea armonioasă și îngrijirea acestui copil.

105. În final, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a arătat că aceste limitări respectă condițiile prevăzute de art. 52 alin. (1) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, potrivit cărora: „Orice restrângere a exercițiului drepturilor și libertăților recunoscute prin prezenta cartă trebuie să fie prevăzută de lege și să respecte substanța acestor drepturi și libertăți. Prin respectarea principiului proporționalității pot fi impuse restrângeri numai în cazul în care acestea sunt necesare și numai dacă răspund efectiv obiectivelor de interes general recunoscute de Uniune sau necesității protejării drepturilor și libertăților celorlalți”.

106. Pentru toate considerentele arătate, în temeiul dispozițiilor art. 517 alin. (1) cu referire la art. 514 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Iași și, în consecință, stabilește că: Dispozițiile art. 10 alin. (1) lit. f) din Hotărârea Guvernului nr. 679/2003 privind condițiile de obținere a atestatului, procedurile de atestare și statutul asistentului maternal profesionist și ale art. 122 alin. (3) lit. d) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu derogă de la regula privind obligativitatea efectuării în natură a concediului de odihnă, reglementată de art. 1 alin. (2), art. 144 și art. 149 din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în situația în care asistentul maternal profesionist asigură continuitatea activității de creștere, îngrijire și educare a copiilor în perioada respectivă, acesta nefiind îndreptățit la plata unei despăgubiri echivalente cu indemnizația de concediu.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 517 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 26 noiembrie 2018.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
GABRIELA ELENA BOGASIU

Magistrat-asistent,
Mihaela Lorena Mitroi

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2019 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55
8.	Colecția Legislația României	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2019 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	70 lei/an
--	-----------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
 IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
 (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
 Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
 Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
 bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
 Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

